

Prognoza wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na lata 2022-2026

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa, grudzień 2021 r.

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Akceptowała:

Hanna Zalewska, Dyrektor Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarnych

Opracowanie modelu prognostycznego *FUS19*:

Mirosław Szlasa, Naczelnik Wydziału Aktuarnego

Elżbieta Sitarek, Główny Specjalista w Wydziale Aktuarnym

Justyna Prasula, Starszy Specjalista w Wydziale Aktuarnym

Grażyna Mrugała, Starszy Specjalista w Wydziale Aktuarnym

Małgorzata Sumara, Specjalista w Wydziale Aktuarnym

Piotr Kugiel, Starszy Referent w Wydziale Aktuarnym

Marta Glezman, Specjalista w Wieloosobowym Stanowisku ds. Modeli Mikrosymulacyjnych

Spis treści

WSTĘP	4
NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE O MODELU FUS19	5
ZAKRES PROGNOZY	6
ZAŁOŻENIA I PARAMETRY MODELU	7
PROGNOZA WPŁYWÓW I WYDATKÓW FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH NA LATA 2022-2026	9
ZASTRZEŻENIE	9
PARAMETRY	9
PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	12
UWAGI DO WYNIKÓW PROGNOZY	14
OPIS WYNIKÓW PROGNOZY WPŁYWÓW I WYDATKÓW FUS NA LATA 2022-2026	15
WYNIKI	16
WYKRESY	30
DODATEK A – ANALIZA WRAŻLIWOŚCI	35

Wstęp

Zakład Ubezpieczeń Społecznych oprócz szerokiego spektrum zadań realizowanych z zakresu pozarolniczych ubezpieczeń społecznych jest także instytucją opracowującą prognozy z tego obszaru. Na mocy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest zobowiązany do sporządzania co trzy lata długoterminowej prognozy wpływów i wydatków funduszu emerytalnego oraz corocznie – średnioterminowej prognozy wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Prognozy, o których mowa powyżej, uzyskujemy w efekcie przeliczeń aktuarialnych modeli wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dotychczas w Departamencie Statystyki i Prognoz Aktuarialnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stworzyliśmy dziewiętnaście takich modeli. Pierwszy z nich, zbudowany w latach 2000-2001, obejmował horyzont czasowy do 2006 r., kolejnych sześć modeli obejmowało okres do 2050 r., a kolejnych osiem – okres do 2060 r. Najnowszym modelem zbudowanym w 2021 roku jest model *FUS19*. Model ten – podobnie jak poprzedni model *FUS18* – obejmuje horyzont czasowy do 2080 r. W kolejnych edycjach modeli *FUS* uwzględnialiśmy najnowsze dane oraz zmiany przepisów, udoskonalaliśmy również stosowane metody matematyczne oraz implementacyjne.

W publikacji prezentujemy wyniki prognozy wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwzględnieniem jego podziału na poszczególne fundusze: emerytalny, rentowy, wypadkowy i chorobowy.

Z uwagi na spójność z założeniami makroekonomicznymi Ministerstwa Finansów w obecnej edycji prognozy zastosowaliśmy prognozę demograficzną przygotowaną przez Ministerstwo Finansów w 2021 r. dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych. W poprzedniej prognozie wpływów i wydatków FUS (z grudnia 2020 r.) zastosowaliśmy prognozę demograficzną Ministerstwa Finansów sporządzoną w 2020 r.

Prezentowane wyniki obejmują okres od roku 2022 do roku 2026 i są efektem przeliczeń modelu *FUS19*. Prognozę sporządziliśmy w trzech wariantach: wariant nr 1 – pośredni, wariant nr 2 – pesymistyczny i wariant nr 3 – optymistyczny.

Prognoza jest adekwatna do stanu prawnego obowiązującego na moment zakończenia budowy modelu prognostycznego (listopad 2021 roku).

Najważniejsze informacje o modelu *FUS19*

Model *FUS19* sporządziliśmy zgodnie z zasadami nauk aktuarialnych. Jest to model prognostyczny o charakterze długoterminowym – w oparciu o dane historyczne i parametry wejściowe prognozuje do 2080 roku wpływy i wydatki czterech funduszy wchodzących w skład Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:

- funduszu emerytalnego,
- funduszu rentowego,
- funduszu wypadkowego,
- funduszu chorobowego.

Zastosowane w modelu *FUS19* metody obliczeniowe szacują osobno wydatki na poszczególne świadczenia wypłacane z funduszy: emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego. Wpływy również prognozujemy w podziale na poszczególne fundusze. Uwzględniamy przy tym różne liczby osób objętych ubezpieczeniami: emerytalnym i rentowymi, wypadkowym oraz chorobowym. W metodzie prognozowania wpływów uwzględniamy między innymi:

- odpływ części składek do Funduszu Rezerwy Demograficznej,
- odpływ części składek do otwartych funduszy emerytalnych,
- ograniczenie rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do trzydziestokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia,
- różnicowanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w zależności od zagrożeń zawodowych.

W prognozie po stronie wpływów – zarówno do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i do funduszu emerytalnego – uwzględniliśmy również wpływy ze środków przenoszonych z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego z tytułu osiągnięcia wieku o 10 lat niższego od wieku emerytalnego (środki przenoszone w ramach tzw. „suwaka bezpieczeństwa”). Uwzględniliśmy także dobrowolność w przekazywaniu składek do otwartych funduszy emerytalnych.

Model wykonuje większość obliczeń w podziale na kohorty wiekowo-płciowe stosując klasyczne metody aktuarialne. Przy szacowaniu liczby emerytów i rencistów zastosowaliśmy model szkodowości wielorakiej (ang. multiple decrement model), który uwzględnia różne możliwości utraty statusu pobierającego dane świadczenie.

W modelu *FUS19* w porównaniu do poprzedniej edycji modelu (*FUS18*) uwzględniliśmy zmiany przepisów wprowadzone:

- ustawą z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 353),

- rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 16 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz.U. z 2021 r. poz. 489),
- ustawą z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1621).

Ponadto w modelu *FUS19* uwzględniliśmy:

- pełne dane statystyczne do 2020 r. oraz dostępne dane do listopada 2021 r.,
- dane o stanie środków w otwartych funduszach emerytalnych w podziale na kohorty wiekowo-płciowe według stanu na koniec grudnia 2020 r. (dane z Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego),
- dane historyczne o „suwaku bezpieczeństwa”.

Zakres prognozy

W tegorocznej edycji prognozy – podobnie jak w poprzedniej – wyłączyliśmy świadczenia zlecone do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (z powodu przeniesienia ich od 2007 r. do odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa). Wyłączenia tego dokonaliśmy zarówno z wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i z dotacji celowej do tego funduszu. Pozostawiliśmy natomiast w FUS świadczenia finansowane z budżetu państwa wypłacane na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ważne!

W rzeczywistości przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pochodzą nie tylko ze składek i dotacji z budżetu państwa, ale także między innymi z refundacji z tytułu przekazania składek do otwartych funduszy emerytalnych. Tymczasem w wynikach prognozy po stronie wpływów uwzględniliśmy wyłącznie wpływy składkowe, wpływy z tzw. „suwaka bezpieczeństwa” oraz celową dotację budżetową na pokrycie świadczeń finansowanych z budżetu państwa, które nadal zaliczane są do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dzięki takiemu ujęciu prognoza daje niezakłócony obraz wyniku rocznej działalności FUS dla każdego kolejnego prognozowanego roku. Dlatego też prezentowane w prognozie kwoty deficytów rocznych FUS (ujemnych sald rocznych FUS) nie będą w całości pokrywane z dotacji z budżetu państwa.

Po stronie wydatków uwzględniliśmy wszystkie świadczenia wypłacane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym również świadczenia finansowane z budżetu państwa dotacją celową oraz emerytury, których wysokość ustalona została także ze środków, które przeniesione zostały z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego.

W wydatkach, obok świadczeń, uwzględniliśmy odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także koszty prewencji rentowej i wypadkowej.

Założenia i parametry modelu

Najważniejsze założenia modelowe:

1. Dla każdego rodzaju świadczenia emerytalno-rentowego: jednostajne rozkłady prawdopodobieństwa utraty w ciągu roku statusu uprawnionego do tego świadczenia z powodu: dokonania zamiany, utraty uprawnień i śmierci, pod warunkiem, że dane zdarzenie nastąpi.
2. Rozłączność zdarzeń, o których mowa w punkcie 1.
3. Prawdopodobieństwo, że osoba w wieku 110 lat przeżyje jeszcze rok wynosi zero.
4. Dla każdego rodzaju świadczenia emerytalno-rentowego jednostajne rozkłady prawdopodobieństwa przejścia na to świadczenie w ciągu roku pod warunkiem, że przejście w danym roku nastąpi.
5. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych zasilany jest wyłącznie: wpływami składkowymi, wpływami z „suwaka bezpieczeństwa” i dotacją celową na świadczenia podlegające finansowaniu z budżetu państwa.
6. Jednostajny rozkład urodzeń w ciągu roku.
7. Osoba, której świadczenie przyznano w danym roku (niezależnie od tego czy jest ona nowym świadczeniobiorcą czy też dokonała zamiany świadczenia), może – w roku przyznania – utracić status uprawnionego do tego świadczenia wyłącznie z powodu zgonu.
8. Kwotę środków przenoszonych w danym roku z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego FUS w ramach „suwaka bezpieczeństwa” obliczaliśmy poprzez przemnożenie przeciętnej kwoty przenoszonych środków oraz liczby ubezpieczonych będących członkami otwartych funduszy emerytalnych. Przy czym w modelu przeciętną kwotę przenoszonych środków obliczaliśmy dla osób, które byłyby członkami otwartych funduszy emerytalnych w warunkach przed zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych.
9. Na podstawie dostępnych danych o ubezpieczonych, którzy nadal odprowadzają składki do otwartych funduszy emerytalnych, oszacowaliśmy i uwzględniliśmy w modelu proporcje średnich podstaw wymiaru składek dla tych osób w stosunku do średnich podstaw wymiaru składek dla członków otwartych funduszy emerytalnych przed zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych.
10. Przyjęliśmy, że w przypadku śmierci ubezpieczonego oraz w przypadku śmierci osoby pobierającej okresową emeryturę kapitałową 50% kwoty zewidencjonowanej na subkoncie osoby zmarłej ewidencjonowane jest na subkoncie osoby płci przeciwnej w tym samym wieku co osoba zmarła, a 50% wypłacane jest jednorazowo.

11. W przypadku jednorazowych wypłat po zmarłym ubezpieczonym oraz po zmarłej osobie, która pobierała okresową emeryturę kapitałową przyjęliśmy, że kwota jednorazowych wypłat w roku $t+1$ stanowi iloczyn liczby osób, które posiadają subkonta na koniec roku t , prawdopodobieństwa śmierci w roku $t+1$, przeciętnej kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie na koniec roku t i 50%.

Ważne!

Wyniki uzyskane w efekcie przeliczenia modelu *FUS19* zależą w sposób zasadniczy od prognozy demograficznej zasilającej model oraz od parametrów scenariusza takich jak:

- stopa bezrobocia,
- wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia,
- średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem oraz dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów,
- realny wzrost produktu krajowego brutto,
- ściągalskość składek,
- stopa zwrotu z otwartych funduszy emerytalnych.

Oprócz wymienionych powyżej, model zasilany jest przez szereg parametrów o charakterze technicznym, których przybliżenie Czytelnikowi nie jest możliwe bez uprzedniego poznania modelu od strony matematycznej.

Prognoza wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na lata 2022-2026

Zastrzeżenie

Model prognostyczny opracowaliśmy zgodnie z metodami matematyki aktuarialnej. Generowane przez niego wyniki zależą od przyjętych założeń, w tym od prognoz demograficznych i makroekonomicznych. Odchylenia przyszłych realizacji od prognozy będą konsekwencją przyjętych założeń oraz będą wynikały z istoty zjawisk losowych.

Parametry

We wszystkich wariantach posłużyliśmy się założeniami makroekonomicznymi przygotowanymi przez Departament Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów, które otrzymaliśmy we wrześniu 2021 r. Szczegółowe informacje dotyczące przyjętych założeń zawierają tabele od 1.1 do 1.3.

Przyjęliśmy, że nominalna stopa zwrotu uzyskiwana przez otwarte fundusze emerytalne będzie równa stopie realnego wzrostu PKB. Powyższe założenie zastosowaliśmy począwszy od stóp zwrotu za 2022 r.

W wariantach nr 1 założyliśmy utrzymanie częstości przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy na poziomie zaobserwowanym w latach 2018-2020 oraz rent rodzinnych na poziomie zaobserwowanym w latach 2018-2019. W wariantach nr 2 i 3 założyliśmy odpowiednio zwiększenie lub zmniejszenie – w porównaniu z wariantem nr 1 – częstości przyznawania emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych. Ponadto w wariantach nr 2 i 3 odpowiednio zmniejszyliśmy lub zwiększyliśmy estymator prawdopodobieństwa utraty uprawnień do rent.

W wariantach nr 1 założyliśmy utrzymanie częstości przyznawania emerytur górniczych na średnim poziomie zaobserwowanym w roku 2020. W wariantach nr 2 i 3 odpowiednio zwiększyliśmy lub zmniejszyliśmy częstości przyznawania emerytur górniczych.

We wszystkich wariantach wskaźniki waloryzacji świadczeń przyjęliśmy na najniższym poziomie, który wynika z przepisów (tzn. na poziomie wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych zwiększonych o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia). Przy czym przy obliczaniu wskaźników waloryzacji świadczeń przyjęliśmy, że sformułowanie „zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia” oznacza działanie dodania składnika wynoszącego co najmniej 20% stopy realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia.

Liczbę dni absencji chorobowej przypadających na jednego ubezpieczonego w wariantach nr 2 i 3 skorygowaliśmy odpowiednio *in plus* lub *in minus* w stosunku do wartości w wariantach nr 1. Analogiczną korektę przyjęliśmy dla świadczeń rehabilitacyjnych, jednorazowych odszkodowań wypadkowych oraz zasiłków wyrównawczych i opiekuńczych, a także dla udziału osób korzystających z urlopu ojcowskiego oraz z urlopu rodzicielskiego.

W wariantach nr 2 i 3 uwzględniliśmy dodatkowy wskaźnik zmniejszenia lub zwiększenia liczby ubezpieczonych w porównaniu do wariantu nr 1. Wskaźnik ten przyjęliśmy na poziomie odpowiednich stosunków liczb osób aktywnych zawodowo z wariantów nr 2 i 3 do liczb osób aktywnych zawodowo w wariantach nr 1. Liczby osób aktywnych zawodowo obliczyliśmy na podstawie prognoz dotyczących liczb osób pracujących oraz stóp bezrobocia dostarczonych przez Departament Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów.

W poniższych tabelach zestawiliśmy najważniejsze parametry poszczególnych wariantów: założenia makroekonomiczne Ministerstwa Finansów i ściągalność składek.

Tabela 1.1 Wybrane parametry - wariant nr 1

wersja prognozy demograficznej: Prognoza Ministerstwa Finansów z 2021 r.

	2022	2023	2024	2025	2026
1. stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	5,90%	5,20%	4,20%	4,00%	4,10%
2. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	103,30%	103,00%	102,70%	102,50%	102,50%
3. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	103,60%	103,30%	103,00%	102,80%	102,80%
4. wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	103,30%	103,40%	103,40%	103,50%	103,09%
5. wskaźnik realnego wzrostu PKB	104,60%	103,70%	103,50%	103,50%	103,50%
6. ściągalność składek na ubezpieczenia społeczne	99,00%	99,00%	99,00%	99,00%	99,00%

Tabela 1.2 Wybrane parametry - wariant nr 2

wersja prognozy demograficznej: Prognoza Ministerstwa Finansów z 2021 r.

	2022	2023	2024	2025	2026
1. stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%
2. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	103,30%	103,00%	102,70%	102,50%	102,50%
3. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	103,60%	103,30%	103,00%	102,80%	102,80%
4. wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	103,11%	103,23%	103,21%	103,30%	102,63%
5. wskaźnik realnego wzrostu PKB	104,39%	103,54%	103,34%	103,26%	102,93%
6. ściągalność składek na ubezpieczenia społeczne	98,00%	98,00%	98,00%	98,00%	98,00%

Tabela 1.3 Wybrane parametry - wariant nr 3

wersja prognozy demograficznej: Prognoza Ministerstwa Finansów z 2021 r.

	2022	2023	2024	2025	2026
1. stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	5,80%	5,00%	4,00%	3,90%	4,00%
2. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	103,30%	103,00%	102,70%	102,50%	102,50%
3. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	103,60%	103,30%	103,00%	102,80%	102,80%
4. wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	103,50%	103,61%	103,60%	103,72%	103,40%
5. wskaźnik realnego wzrostu PKB	104,84%	104,00%	103,97%	104,01%	103,99%
6. ściągalność składek na ubezpieczenia społeczne	99,50%	99,50%	99,50%	99,50%	99,50%

Prognoza demograficzna

Z uwagi na spójność z założeniami makroekonomicznymi Ministerstwa Finansów w prognozie wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zastosowaliśmy prognozę demograficzną przygotowaną przez Ministerstwo Finansów w 2021 r. dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych. Prognoza ta zakłada wzrost współczynnika dzietności z 1,38 w 2021 r. do 1,41 w 2026 r.

W latach 2021-2026 obserwujemy spadek populacji z 38 325 tys. w 2021 r. do 37 958 tys. w 2026 r. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) cały czas maleje, osiągając w 2026 r. poziom o 331 tys. mniejszy niż w 2021 r. Populacja osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata i kobiety w wieku 18-59 lat) również maleje w całym analizowanym okresie i w 2026 r. osiąga poziom o przeszło 0,7 mln osób mniejszy niż w 2021 r. Natomiast populacja osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) przez cały analizowany okres rośnie i w 2026 r. osiąga poziom o prawie 0,7 mln osób większy niż w 2021 r.

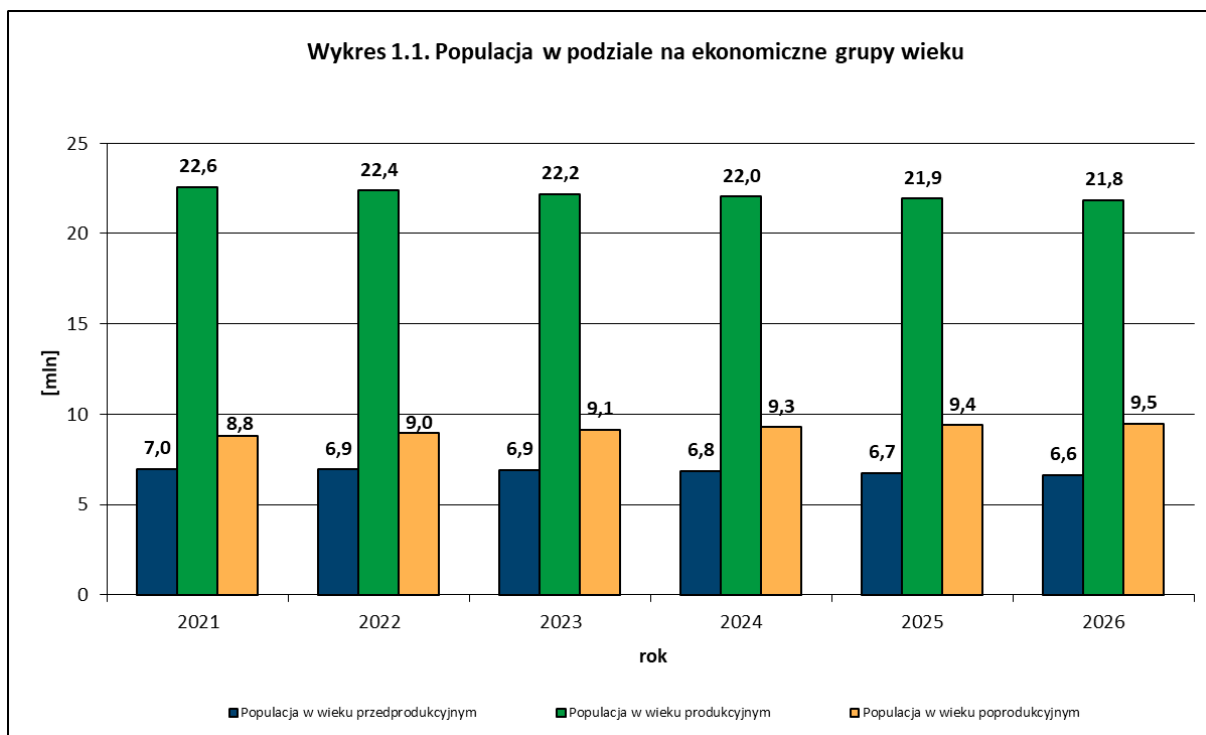
Zmieniają się także udziały poszczególnych grup ekonomicznych w całej populacji. Udział populacji w wieku przedprodukcyjnym w latach 2021-2022 utrzymuje się na poziomie 18,1%, po czym spada do 17,4 % w 2026 r. Udział populacji w wieku produkcyjnym cały czas maleje - z 58,9% w 2021 r. do 57,6% w 2026 r., a udział populacji w wieku poprodukcyjnym cały czas rośnie - z 23,0% w 2021 r. do 25,0% w 2026 r.

W Tabeli 2 oraz na Wykresie 1.1 przedstawiliśmy prognozę ludności Polski w podziale na ekonomiczne grupy wieku: przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny. Tabela 3 ukazuje udziały grup ekonomicznych w całej populacji.

**Tabela 2. Populacja w podziale na ekonomiczne grupy wieku (w tys.)
stan na koniec roku**

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Populacja ogółem	38 325	38 277	38 215	38 141	38 055	37 958
z tego:						
-w wieku przedprodukcyjnym	6 952	6 935	6 897	6 836	6 746	6 621
-w wieku produkcyjnym	22 576	22 374	22 190	22 036	21 921	21 849
-w wieku poprodukcyjnym	8 797	8 967	9 128	9 270	9 387	9 487

Źródło: Prognoza demograficzna przygotowana przez Ministerstwo Finansów w 2021 r. dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych.

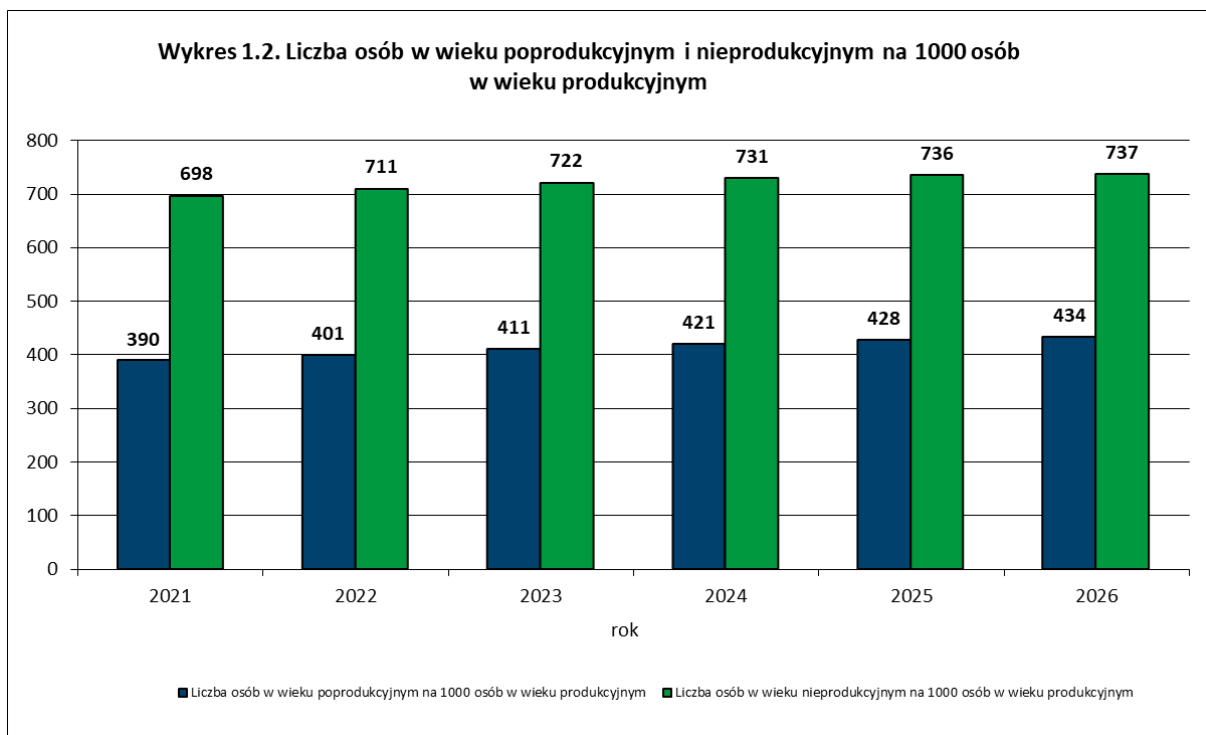
Źródło: Prognoza demograficzna przygotowana przez Ministerstwo Finansów w 2021 r. dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych.

Tabela 3. Udziały poszczególnych grup ekonomicznych w całej populacji stan na koniec roku

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Populacja:						
-w wieku przedprodukcyjnym	18,1%	18,1%	18,0%	17,9%	17,7%	17,4%
-w wieku produkcyjnym	58,9%	58,5%	58,1%	57,8%	57,6%	57,6%
-w wieku poprodukcyjnym	23,0%	23,4%	23,9%	24,3%	24,7%	25,0%

Źródło: obliczenia własne na podstawie prognozy demograficznej przygotowanej przez Ministerstwo Finansów w 2021 r. dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych.

Zmiany w strukturze populacji dobrze obrazuje poniższy Wykres 1.2, który przedstawia stosunek liczb osób w wieku poprodukcyjnym i nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym w poszczególnych latach. Zgodnie z prognozą demograficzną przygotowaną przez Ministerstwo Finansów ilorazy te rosną we wszystkich prognozowanych latach (2021-2026). Na 1000 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r. przypada 390 osób w wieku poprodukcyjnym i aż 698 osób w wieku nieprodukcyjnym. Natomiast w 2026 r. na 1000 osób w wieku produkcyjnym – przypada już 434 osoby w wieku poprodukcyjnym i 737 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Źródło: obliczenia własne na podstawie prognozy demograficznej przygotowanej przez Ministerstwo Finansów w 2021 r. dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych.

Uwagi do wyników prognozy

1. Saldo roczne jest różnicą wpływów i wydatków w danym roku, jest to zatem wynik finansowy wyłącznie z rocznej działalności funduszu.
2. W wynikach prognozy po stronie wpływów uwzględniliśmy wpływy składkowe, celową dotację budżetową na pokrycie świadczeń finansowanych z budżetu państwa, a wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz środki przenoszone z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego (wyodrębnionego w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) w ramach tzw. „suwaka bezpieczeństwa”.
3. We wpływach do funduszy emerytalnego i rentowego uwzględniliśmy przekazywanie z budżetu państwa składek za osoby: przebywające na urlopach wychowawczych, pobierające zasiłki macierzyńskie oraz sprawujące osobistą opiekę nad dziećmi.
4. W wydatkach funduszu emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego uwzględniliśmy – obok wydatków na świadczenia – odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
5. W wydatkach funduszu rentowego uwzględniliśmy – obok wydatków na świadczenia i odpis – koszty prewencji rentowej.
6. Do wydatków funduszu wypadkowego, obok wydatków na świadczenia i odpis, włączyliśmy koszty prewencji wypadkowej.
7. Wydolność zdefiniowaliśmy jako iloraz wpływów i wydatków.
8. Przy obliczaniu wydolności dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dla funduszu rentowego celowo nie uwzględniliśmy wydatków na świadczenia finansowane z budżetu

państwa oraz dotacji na te świadczenia, gdyż nie mają one charakteru ubezpieczeniowego.

9. Przy obliczaniu wydolności dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dla funduszu emerytalnego uwzględniliśmy środki przekazywane z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego (wyodrębnionego w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) w ramach „suwaka bezpieczeństwa”.
10. Jako stopę dyskontową przyjęliśmy stopę inflacji (wyniki w kwotach zdyskontowanych na 2020 r.).
11. Wydatki i wpływy do funduszu rentowego, prezentowane jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia rentowe, nie zawierają (odpowiednio) świadczeń finansowanych z budżetu państwa i dotacji celowej na te świadczenia (z uwagi na nieskładkowy sposób finansowania).
12. Wpływy do funduszu emerytalnego prezentowane jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne uwzględniają również środki przekazywane z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego (wyodrębnionego w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) w ramach „suwaka bezpieczeństwa”.

Opis wyników prognozy wpływów i wydatków FUS na lata 2022-2026

We wszystkich wariantach przez cały okres prognozy obserwujemy deficyty roczne Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tzn. bieżące składki, dotacja celowa na pokrycie świadczeń finansowanych z budżetu państwa oraz środki przekazywane z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego FUS w ramach tzw. „suwaka bezpieczeństwa” nie pokrywają wydatków (sumy wydatków na świadczenia, odpisu na ZUS oraz kosztów prewencji rentowej i wypadkowej).

W wariantach nr 1 i 2 saldo roczne FUS¹ cały czas maleje, co oznacza wzrost deficytów rocznych FUS. W wariantach nr 3 saldo roczne FUS maleje w latach 2023-2024, potem rośnie w 2025 r. i ponownie maleje w 2026 r.

We wszystkich trzech wariantach deficyt roczny FUS w 2026 r. jest większy niż w 2022 r.:

- w wariantach nr 1 – o 7,7 mld zł (w 2022 r. deficyt roczny wynosi 46,5 mld zł, a w 2026 r. 54,3 mld zł),
- w wariantach nr 2 – o 20,2 mld zł (w 2022 r. deficyt roczny wynosi 52,6 mld zł, a w 2026 r. 72,7 mld zł).
- w wariantach nr 3 – o 0,6 mld zł (w 2022 r. deficyt roczny wynosi 42,4 mld zł, a w 2026 r. 42,9 mld zł).

¹ Wartości zdyskontowane na 2020 r. Jako stopę dyskontową przyjęliśmy założoną uprzednio stopę inflacji.

Wydolność Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (rozumiana jako iloraz wpływów i wydatków) w latach 2022-2026 zachowuje się nieco inaczej niż saldo roczne w kwotach zdyskontowanych. W wariantach nr 2 w tym okresie prognozy obserwujemy spadek wydolności FUS, natomiast w wariantach nr 3 wydolność FUS rośnie przez wszystkie lata prognozy. W wariantach nr 1 wydolność FUS maleje w latach 2023-2024, potem rośnie w 2025 r. i ponownie maleje w 2026 r. W wariantach nr 1 i 2 wydolność FUS w 2026 r. jest mniejsza niż w 2022 r.: w wariantach nr 1 o 0,4 punktu procentowego, w wariantach nr 2 o 3,9 punktu procentowego. W wariantach nr 3 wydolność FUS w 2026 r. jest większa o 1,7 punktu procentowego niż w 2022 r. W 2026 r. największą wydolność FUS obserwujemy w wariantach nr 3 (86,4%), a najmniejszą w wariantach nr 2 (77,5%). W wariantach nr 1 wydolność FUS w 2026 r. wynosi 83,0%. Inne zachowanie wydolności (wzrost wydolności) niż salda rocznego w kwotach zdyskontowanych (spadek salda) w niektórych latach okresu prognozy wynika z szybszego tempa wzrostu wpływów do FUS niż wydatków FUS.

Saldo roczne FUS wyrażone w procencie produktu krajowego brutto zachowuje się podobnie jak wydolność FUS – rośnie przez wszystkie lata prognozy dla wariantu nr 3 oraz maleje dla wariantu nr 2. Natomiast w wariantach nr 1 saldo roczne FUS w procencie PKB maleje w latach 2023-2024, potem rośnie w 2025 r. i ponownie maleje w 2026 r. Saldo roczne FUS w procencie PKB w 2026 r. jest mniejsze niż w 2022 r.: w wariantach nr 1 o 0,04 punktu procentowego, w wariantach nr 2 o 0,47 punktu procentowego. W wariantach nr 3 saldo roczne FUS w procencie PKB w 2026 r. jest większe niż w 2022 r. o 0,21 punktu procentowego. Inne zachowanie salda rocznego FUS w procencie PKB niż w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2020 r. w niektórych latach okresu prognozy wynika z tego, że tempo wzrostu PKB jest większe niż tempo wzrostu deficytu rocznego FUS.

Na deficyt roczny Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w prognozowanym okresie wpływa przede wszystkim skala deficytu w funduszu emerytalnym i w funduszu chorobowym. Każdy z tych dwóch funduszy przez wszystkie prognozowane lata generuje deficyty roczne.

Wyniki

Wyniki prognozy wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na lata 2022-2026 prezentujemy w trzech wariantach. Wyniki obejmują:

- saldo roczne Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz funduszy: emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego (saldo roczne rozumiane jako różnica wpływów i wydatków, czyli wynik finansowy wyłącznie z rocznej działalności funduszu),
- wpływy do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz do każdego z funduszy: emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego,

- wydatki Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz każdego z funduszy: emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego,
- wydolność rozumianą jako iloraz wpływów i wydatków.

Saldo roczne, wpływy i wydatki prezentujemy w kwotach nominalnych, w kwotach zdyskontowanych² na 2020 r. oraz w procencie produktu krajowego brutto. Wyniki dla funduszy wchodzących w skład Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przedstawiamy także jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na odpowiednie ubezpieczenie. Wyniki w kwotach zdyskontowanych umożliwiają porównywanie kwot między poszczególnymi latami.

² Jako stopę dyskontową przyjęliśmy założoną uprzednio stopę inflacji.

**Tabela 4.1 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
Zestawienie wyników dla wariantu nr 1.**

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne [mln zł]	-50 146	-54 914	-58 567	-61 200	-64 960
Wpływy [mln zł]	251 623	268 627	285 452	302 592	317 896
Wydatki [mln zł]	301 768	323 542	344 019	363 792	382 856
Wydolność	83%	83%	83%	83%	83%
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne [mln zł]	-55 970	-62 970	-68 706	-73 368	-78 310
Wpływy [mln zł]	157 957	168 507	178 995	189 719	199 375
Wydatki [mln zł]	213 927	231 477	247 701	263 087	277 685
Wydolność	74%	73%	72%	72%	72%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne [mln zł]	10 079	12 048	13 675	15 202	15 952
Wpływy [mln zł]	64 403	68 831	73 215	77 655	81 568
Wydatki [mln zł]	54 324	56 783	59 540	62 453	65 616
Wydolność	119%	121%	123%	124%	124%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne [mln zł]	4 466	4 952	5 490	6 049	6 544
Wpływy [mln zł]	9 897	10 568	11 233	11 905	12 497
Wydatki [mln zł]	5 431	5 616	5 742	5 856	5 953
Wydolność	182%	188%	196%	203%	210%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne [mln zł]	-8 721	-8 944	-9 026	-9 083	-9 146
Wpływy [mln zł]	19 365	20 721	22 009	23 312	24 456
Wydatki [mln zł]	28 086	29 665	31 035	32 395	33 602
Wydolność	69%	70%	71%	72%	73%

**Tabela 4.2 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
Zestawienie wyników dla wariantu nr 2.**

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne [mln zł]	-56 619	-65 675	-73 691	-80 163	-87 101
Wpływy [mln zł]	246 961	260 942	273 936	287 593	300 083
Wydatki [mln zł]	303 580	326 617	347 627	367 755	387 183
Wydolność	81%	80%	79%	78%	77%
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne [mln zł]	-59 336	-68 981	-77 608	-84 804	-91 775
Wpływy [mln zł]	155 050	163 705	171 795	180 345	188 237
Wydatki [mln zł]	214 386	232 686	249 403	265 149	280 012
Wydolność	72%	70%	69%	68%	67%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne [mln zł]	8 673	9 496	9 811	10 120	9 837
Wpływy [mln zł]	63 203	66 855	70 255	73 795	76 984
Wydatki [mln zł]	54 531	57 359	60 444	63 675	67 147
Wydolność	116%	117%	116%	116%	115%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne [mln zł]	4 221	4 590	4 987	5 415	5 801
Wpływy [mln zł]	9 711	10 261	10 773	11 306	11 787
Wydatki [mln zł]	5 490	5 671	5 786	5 891	5 986
Wydolność	177%	181%	186%	192%	197%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne [mln zł]	-10 177	-10 780	-10 880	-10 894	-10 963
Wpływy [mln zł]	18 997	20 122	21 114	22 147	23 076
Wydatki [mln zł]	29 174	30 901	31 994	33 040	34 039
Wydolność	65%	65%	66%	67%	68%

**Tabela 4.3 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
Zestawienie wyników dla wariantu nr 3.**

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne [mln zł]	-45 662	-47 580	-49 181	-49 873	-51 420
Wpływy [mln zł]	254 478	273 370	291 867	310 586	327 801
Wydatki [mln zł]	300 140	320 951	341 048	360 459	379 221
Wydolność	85%	85%	86%	86%	86%
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne [mln zł]	-53 879	-59 235	-63 644	-67 067	-70 602
Wpływy [mln zł]	159 739	171 471	183 008	194 728	205 590
Wydatki [mln zł]	213 619	230 707	246 653	261 795	276 192
Wydolność	75%	74%	74%	74%	74%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne [mln zł]	10 940	13 602	15 825	17 914	19 300
Wpływy [mln zł]	65 137	70 050	74 859	79 698	84 094
Wydatki [mln zł]	54 197	56 448	59 034	61 784	64 794
Wydolność	120%	124%	127%	129%	130%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne [mln zł]	4 642	5 205	5 810	6 432	7 000
Wpływy [mln zł]	10 012	10 759	11 490	12 226	12 892
Wydatki [mln zł]	5 370	5 554	5 680	5 794	5 892
Wydolność	186%	194%	202%	211%	219%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne [mln zł]	-7 364	-7 152	-7 172	-7 151	-7 119
Wpływy [mln zł]	19 591	21 091	22 509	23 934	25 224
Wydatki [mln zł]	26 955	28 243	29 681	31 085	32 343
Wydolność	73%	75%	76%	77%	78%

Tabela 5.1 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwotach zdyskontowanych inflacją na rok 2020. Zestawienie wyników dla wariantu nr 1.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne [mln zł]	-46 543	-49 484	-51 388	-52 388	-54 251
Wpływy [mln zł]	233 542	242 063	250 462	259 025	265 488
Wydatki [mln zł]	280 085	291 547	301 849	311 413	319 739
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne [mln zł]	-51 948	-56 743	-60 284	-62 804	-65 400
Wpływy [mln zł]	146 607	151 844	157 054	162 403	166 506
Wydatki [mln zł]	198 555	208 587	217 338	225 208	231 906
Fundusz rentowy					
Saldo roczne [mln zł]	9 355	10 857	11 999	13 013	13 322
Wpływy [mln zł]	59 775	62 025	64 240	66 475	68 121
Wydatki [mln zł]	50 420	51 168	52 242	53 461	54 799
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne [mln zł]	4 145	4 462	4 817	5 178	5 465
Wpływy [mln zł]	9 186	9 523	9 856	10 191	10 437
Wydatki [mln zł]	5 041	5 061	5 038	5 013	4 972
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne [mln zł]	-8 094	-8 060	-7 919	-7 776	-7 638
Wpływy [mln zł]	17 974	18 672	19 312	19 956	20 424
Wydatki [mln zł]	26 068	26 732	27 231	27 731	28 062

Tabela 5.2 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwotach zdyskontowanych inflacją na rok 2020. Zestawienie wyników dla wariantu nr 2.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne [mln zł]	-52 551	-59 181	-64 658	-68 621	-72 741
Wpływy [mln zł]	229 216	235 138	240 357	246 185	250 612
Wydatki [mln zł]	281 766	294 318	305 015	314 806	323 353
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne [mln zł]	-55 072	-62 160	-68 095	-72 594	-76 645
Wpływy [mln zł]	143 909	147 516	150 736	154 379	157 204
Wydatki [mln zł]	198 981	209 676	218 831	226 973	233 849
Fundusz rentowy					
Saldo roczne [mln zł]	8 049	8 557	8 608	8 663	8 215
Wpływy [mln zł]	58 662	60 243	61 643	63 170	64 292
Wydatki [mln zł]	50 612	51 686	53 035	54 507	56 077
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne [mln zł]	3 917	4 136	4 375	4 635	4 844
Wpływy [mln zł]	9 013	9 246	9 452	9 678	9 843
Wydatki [mln zł]	5 096	5 110	5 077	5 043	4 999
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne [mln zł]	-9 445	-9 714	-9 546	-9 325	-9 156
Wpływy [mln zł]	17 632	18 132	18 526	18 958	19 272
Wydatki [mln zł]	27 077	27 846	28 072	28 283	28 428

Tabela 5.3 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwotach zdyskontowanych inflacją na rok 2020. Zestawienie wyników dla wariantu nr 3.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne [mln zł]	-42 381	-42 875	-43 153	-42 692	-42 943
Wpływy [mln zł]	236 193	246 337	256 090	265 867	273 760
Wydatki [mln zł]	278 573	289 212	299 243	308 560	316 703
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne [mln zł]	-50 008	-53 378	-55 843	-57 411	-58 962
Wpływy [mln zł]	148 261	154 515	160 575	166 691	171 697
Wydatki [mln zł]	198 269	207 892	216 418	224 102	230 659
Fundusz rentowy					
Saldo roczne [mln zł]	10 154	12 257	13 885	15 335	16 119
Wpływy [mln zł]	60 457	63 123	65 683	68 223	70 231
Wydatki [mln zł]	50 303	50 865	51 798	52 889	54 112
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne [mln zł]	4 308	4 690	5 098	5 506	5 846
Wpływy [mln zł]	9 292	9 695	10 082	10 465	10 767
Wydatki [mln zł]	4 984	5 004	4 984	4 960	4 921
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne [mln zł]	-6 835	-6 445	-6 292	-6 122	-5 945
Wpływy [mln zł]	18 183	19 005	19 750	20 488	21 066
Wydatki [mln zł]	25 018	25 450	26 042	26 610	27 011

Tabela 6.1 Prognoza wpływów, wydatków i sald rocznych funduszy: emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego. Wyniki wyrażone jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na odpowiednie ubezpieczenie. Zestawienie wyników dla wariantu nr 1.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne	-6,91%	-7,27%	-7,46%	-7,52%	-7,64%
Wpływy	19,49%	19,47%	19,45%	19,44%	19,46%
Wydatki	26,40%	26,74%	26,91%	26,96%	27,10%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne	1,24%	1,39%	1,49%	1,56%	1,56%
Wpływy*)	7,92%	7,92%	7,92%	7,92%	7,92%
Wydatki**)	6,68%	6,53%	6,43%	6,36%	6,36%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne	0,54%	0,57%	0,59%	0,61%	0,63%
Wpływy	1,21%	1,21%	1,21%	1,21%	1,21%
Wydatki	0,66%	0,64%	0,62%	0,59%	0,57%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne	-1,09%	-1,05%	-0,99%	-0,95%	-0,91%
Wpływy	2,43%	2,43%	2,43%	2,43%	2,43%
Wydatki	3,52%	3,47%	3,42%	3,37%	3,33%

*) bez dotacji na świadczenia refundowane z budżetu państwa

***) bez świadczeń refundowanych z budżetu państwa

Tabela 6.2 Prognoza wpływów, wydatków i sald rocznych funduszy: emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego. Wyniki wyrażone jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na odpowiednie ubezpieczenie. Zestawienie wyników dla wariantu nr 2.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne	-7,39%	-8,12%	-8,70%	-9,05%	-9,40%
Wpływy	19,30%	19,28%	19,26%	19,26%	19,27%
Wydatki	26,69%	27,40%	27,96%	28,31%	28,67%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne	1,08%	1,12%	1,10%	1,08%	1,01%
Wpływy*)	7,84%	7,84%	7,84%	7,84%	7,84%
Wydatki**)	6,76%	6,72%	6,74%	6,76%	6,83%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne	0,52%	0,53%	0,55%	0,57%	0,59%
Wpływy	1,19%	1,19%	1,19%	1,19%	1,19%
Wydatki	0,67%	0,66%	0,64%	0,62%	0,61%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne	-1,29%	-1,29%	-1,24%	-1,18%	-1,14%
Wpływy	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%
Wydatki	3,69%	3,69%	3,64%	3,58%	3,54%

*) bez dotacji na świadczenia refundowane z budżetu państwa

***) bez świadczeń refundowanych z budżetu państwa

Tabela 6.3 Prognoza wpływów, wydatków i sald rocznych funduszy: emerytalnego, rentowego, wypadkowego i chorobowego. Wyniki wyrażone jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na odpowiednie ubezpieczenie. Zestawienie wyników dla wariantu nr 3.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne	-6,61%	-6,76%	-6,80%	-6,73%	-6,72%
Wpływy	19,59%	19,56%	19,54%	19,54%	19,56%
Wydatki	26,19%	26,32%	26,34%	26,27%	26,27%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne	1,34%	1,55%	1,69%	1,80%	1,84%
Wpływy*)	7,96%	7,96%	7,96%	7,96%	7,96%
Wydatki**)	6,62%	6,41%	6,27%	6,16%	6,12%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne	0,56%	0,59%	0,61%	0,64%	0,66%
Wpływy	1,21%	1,21%	1,21%	1,21%	1,21%
Wydatki	0,65%	0,63%	0,60%	0,57%	0,55%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne	-0,92%	-0,83%	-0,78%	-0,73%	-0,69%
Wpływy	2,44%	2,44%	2,44%	2,44%	2,44%
Wydatki	3,35%	3,26%	3,21%	3,17%	3,13%

*) bez dotacji na świadczenia refundowane z budżetu państwa

***) bez świadczeń refundowanych z budżetu państwa

Tabela 7.1 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w procencie PKB.

Zestawienie wyników dla wariantu nr 1.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne	-1,84%	-1,89%	-1,90%	-1,87%	-1,88%
Wpływy	9,22%	9,24%	9,26%	9,27%	9,18%
Wydatki	11,06%	11,13%	11,16%	11,14%	11,05%
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne	-2,05%	-2,17%	-2,23%	-2,25%	-2,26%
Wpływy	5,79%	5,80%	5,80%	5,81%	5,76%
Wydatki	7,84%	7,96%	8,03%	8,06%	8,02%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne	0,37%	0,41%	0,44%	0,47%	0,46%
Wpływy	2,36%	2,37%	2,37%	2,38%	2,35%
Wydatki	1,99%	1,95%	1,93%	1,91%	1,89%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne	0,16%	0,17%	0,18%	0,19%	0,19%
Wpływy	0,36%	0,36%	0,36%	0,36%	0,36%
Wydatki	0,20%	0,19%	0,19%	0,18%	0,17%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne	-0,32%	-0,31%	-0,29%	-0,28%	-0,26%
Wpływy	0,71%	0,71%	0,71%	0,71%	0,71%
Wydatki	1,03%	1,02%	1,01%	0,99%	0,97%

Tabela 7.2 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w procencie PKB.

Zestawienie wyników dla wariantu nr 2.

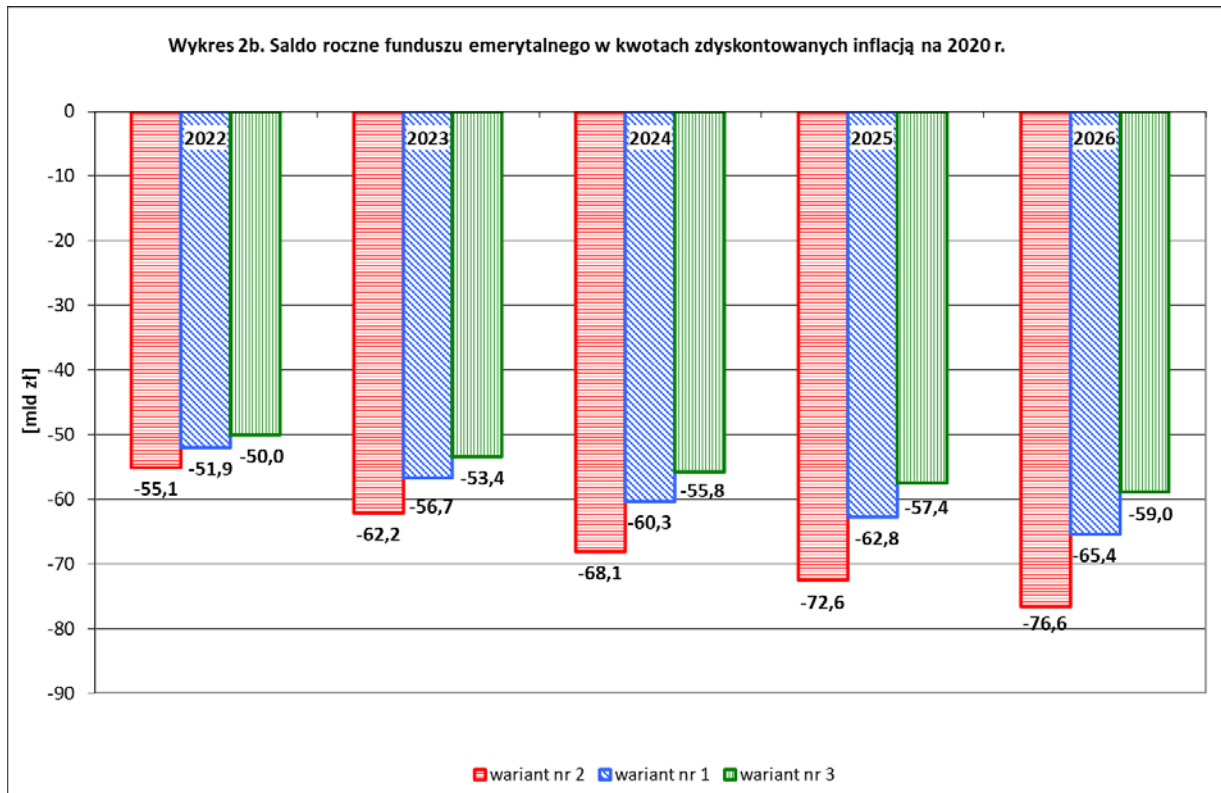
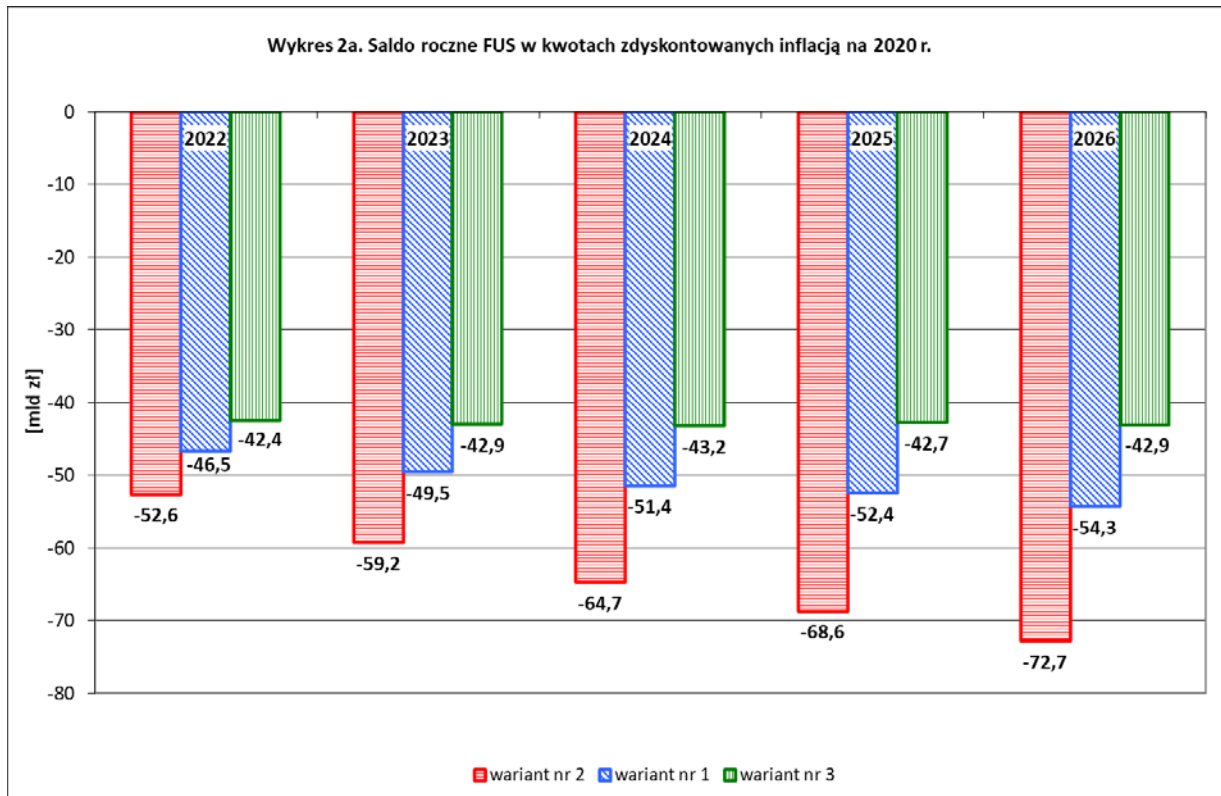
	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne	-2,08%	-2,27%	-2,40%	-2,48%	-2,55%
Wpływy	9,07%	9,02%	8,94%	8,88%	8,78%
Wydatki	11,15%	11,28%	11,34%	11,36%	11,33%
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne	-2,18%	-2,38%	-2,53%	-2,62%	-2,69%
Wpływy	5,70%	5,66%	5,60%	5,57%	5,51%
Wydatki	7,88%	8,04%	8,14%	8,19%	8,20%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne	0,32%	0,33%	0,32%	0,31%	0,29%
Wpływy	2,32%	2,31%	2,29%	2,28%	2,25%
Wydatki	2,00%	1,98%	1,97%	1,97%	1,97%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne	0,16%	0,16%	0,16%	0,17%	0,17%
Wpływy	0,36%	0,35%	0,35%	0,35%	0,34%
Wydatki	0,20%	0,20%	0,19%	0,18%	0,18%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne	-0,37%	-0,37%	-0,35%	-0,34%	-0,32%
Wpływy	0,70%	0,70%	0,69%	0,68%	0,68%
Wydatki	1,07%	1,07%	1,04%	1,02%	1,00%

Tabela 7.3 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w procencie PKB.

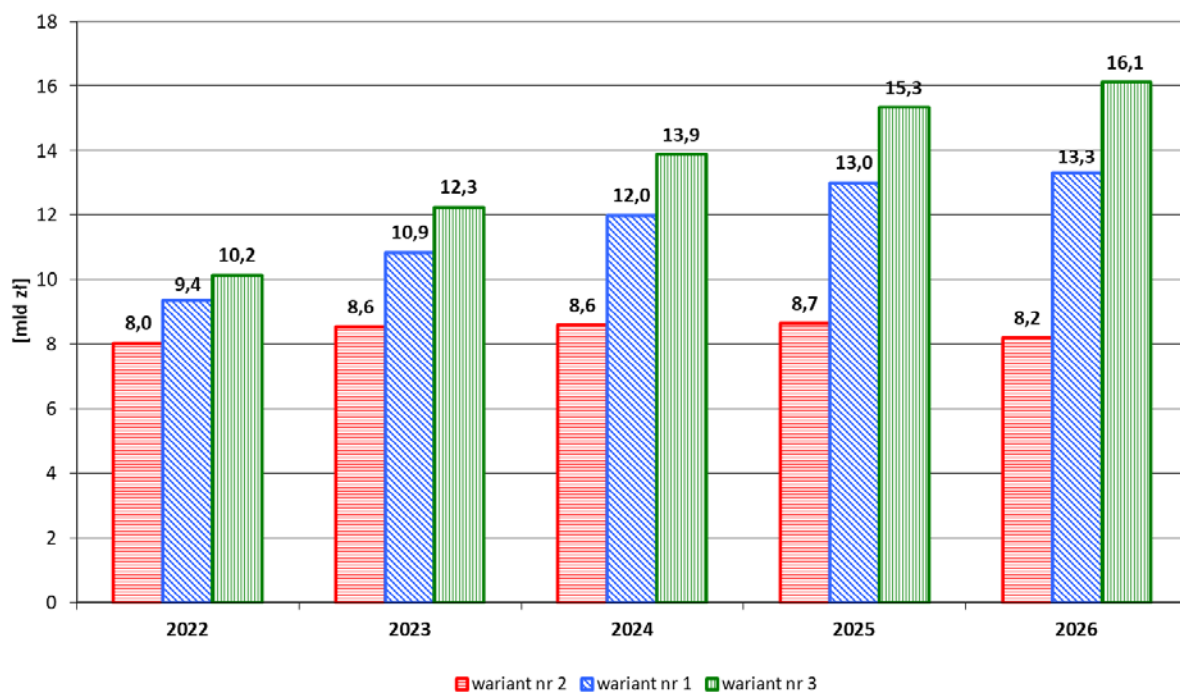
Zestawienie wyników dla wariantu nr 3.

	2022	2023	2024	2025	2026
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych					
Saldo roczne	-1,67%	-1,63%	-1,58%	-1,50%	-1,46%
Wpływy	9,30%	9,35%	9,37%	9,37%	9,28%
Wydatki	10,96%	10,98%	10,95%	10,87%	10,73%
Fundusz emerytalny					
Saldo roczne	-1,97%	-2,03%	-2,04%	-2,02%	-2,00%
Wpływy	5,84%	5,86%	5,87%	5,87%	5,82%
Wydatki	7,80%	7,89%	7,92%	7,90%	7,82%
Fundusz rentowy					
Saldo roczne	0,40%	0,47%	0,51%	0,54%	0,55%
Wpływy	2,38%	2,40%	2,40%	2,40%	2,38%
Wydatki	1,98%	1,93%	1,89%	1,86%	1,83%
Fundusz wypadkowy					
Saldo roczne	0,17%	0,18%	0,19%	0,19%	0,20%
Wpływy	0,37%	0,37%	0,37%	0,37%	0,36%
Wydatki	0,20%	0,19%	0,18%	0,17%	0,17%
Fundusz chorobowy					
Saldo roczne	-0,27%	-0,24%	-0,23%	-0,22%	-0,20%
Wpływy	0,72%	0,72%	0,72%	0,72%	0,71%
Wydatki	0,98%	0,97%	0,95%	0,94%	0,92%

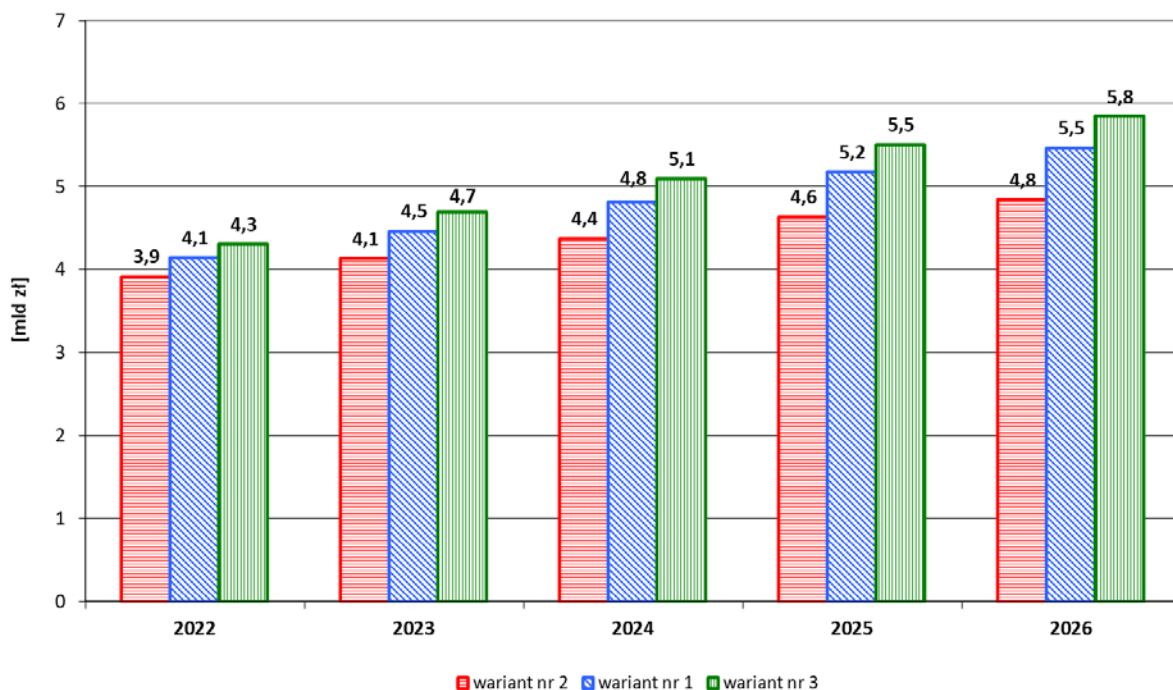
Wykresy

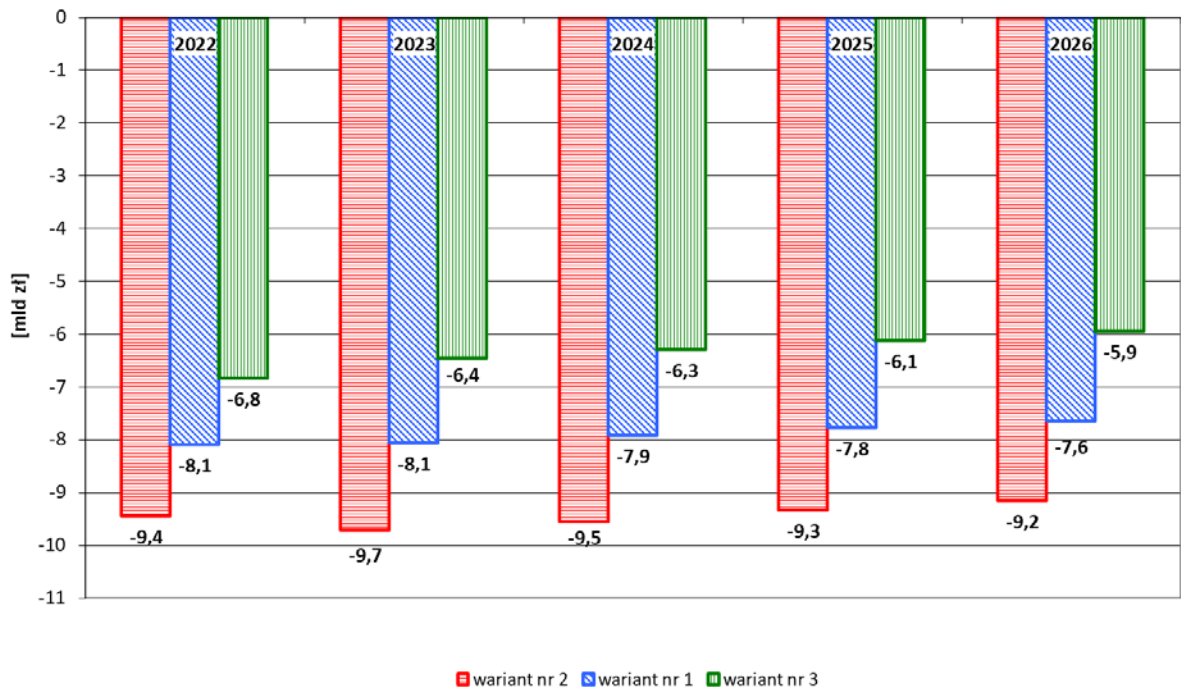
Wykres 2c. Saldo roczne funduszu rentowego w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2020 r.

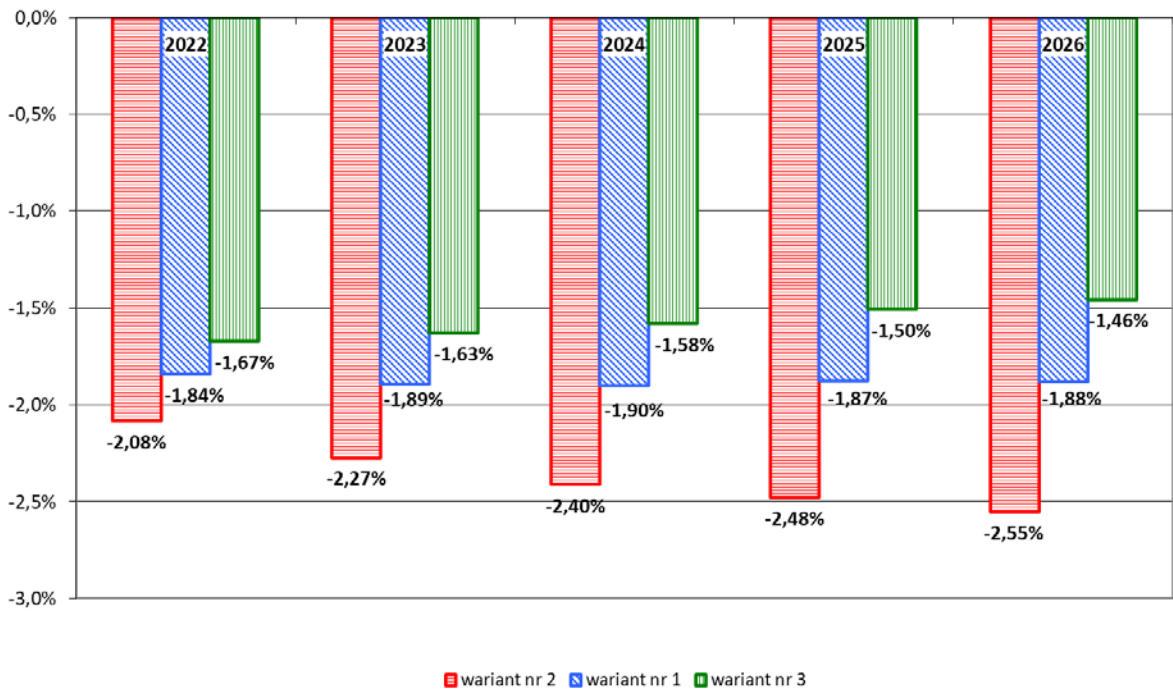
Wykres 2d. Saldo roczne funduszu wypadkowego w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2020 r.

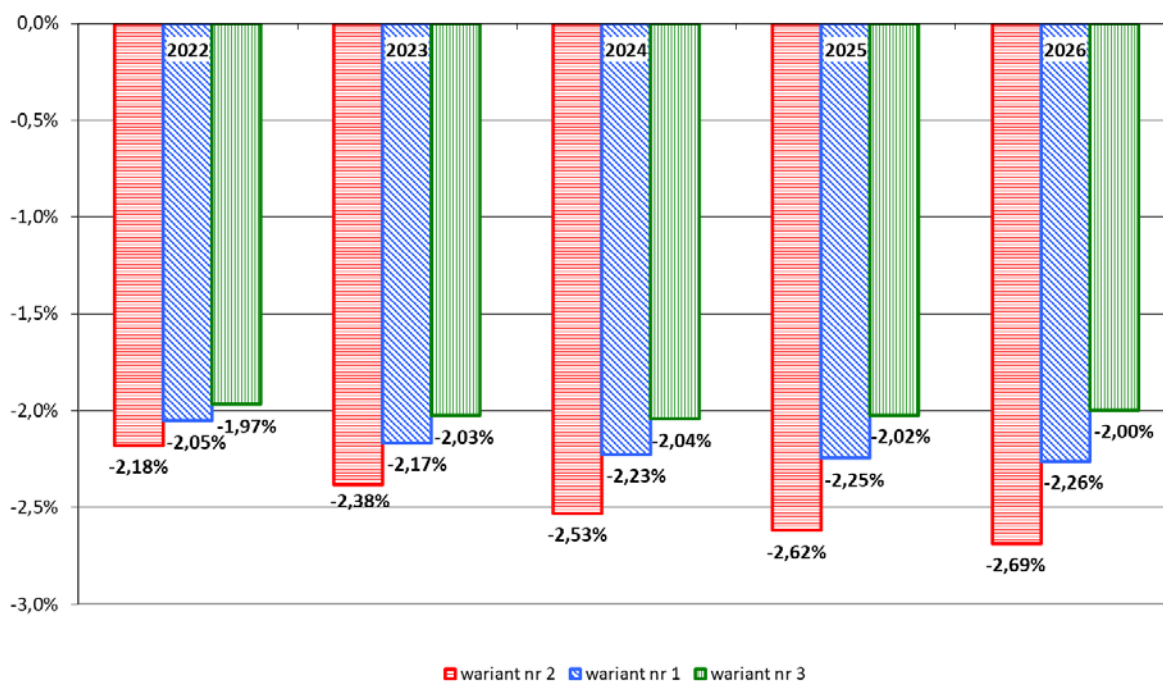
Wykres 2e. Saldo roczne funduszu chorobowego w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2020 r.

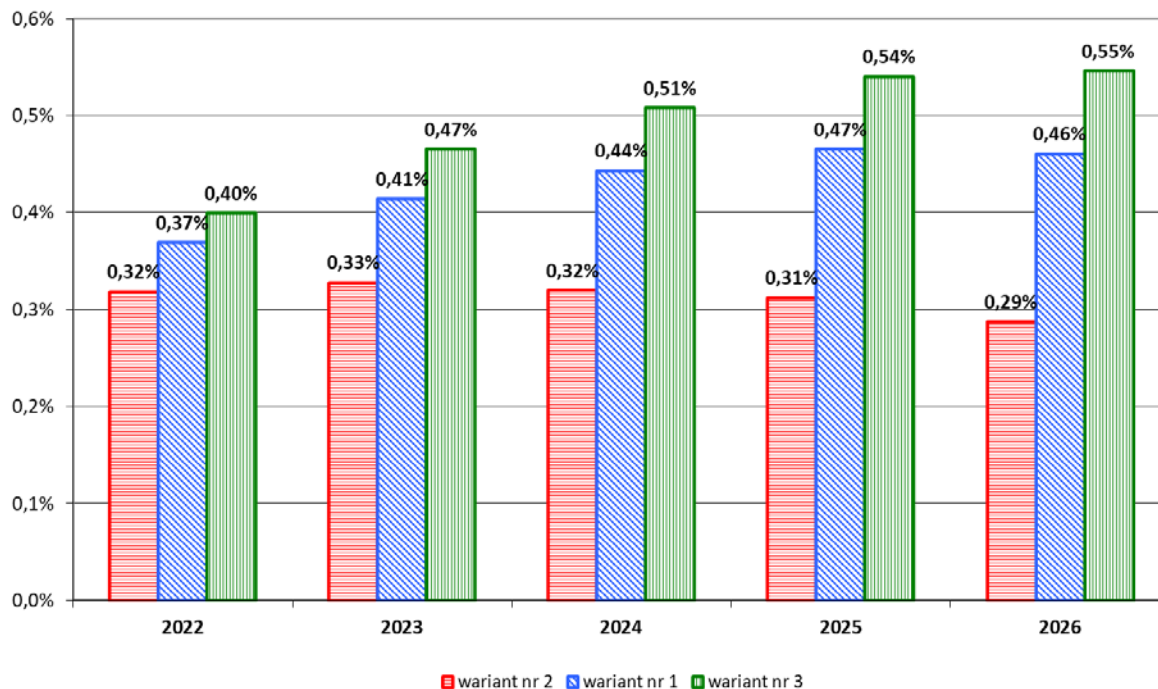
Wykres 3a. Saldo roczne FUS w procencie PKB

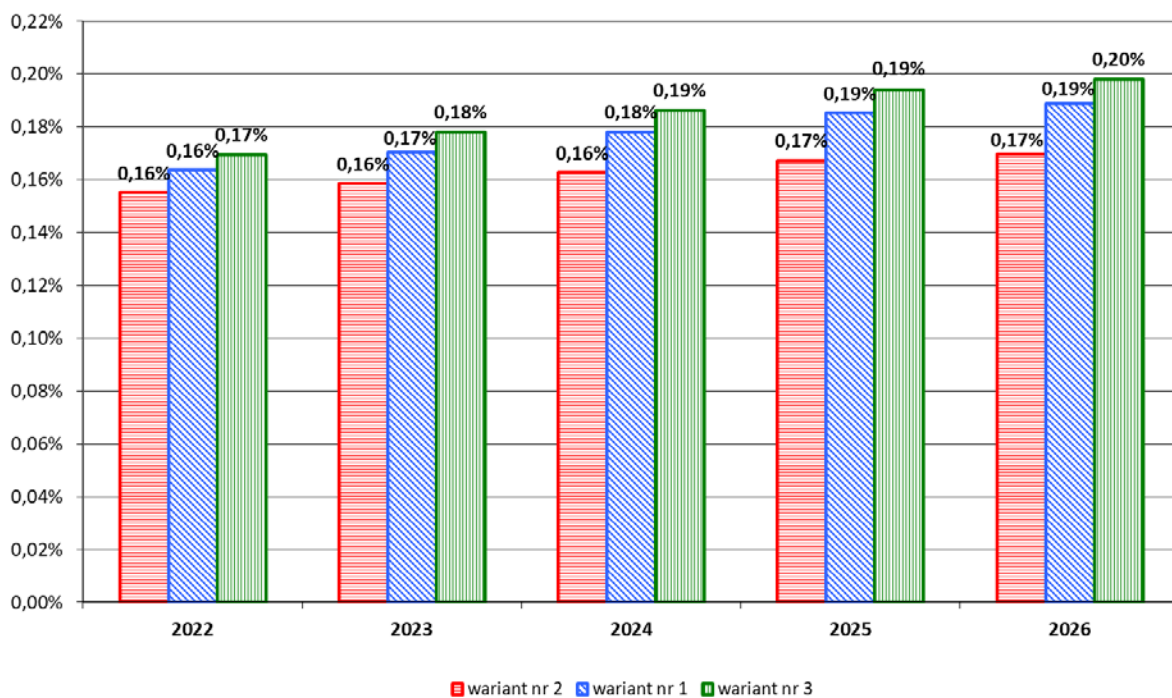
Wykres 3b. Saldo roczne funduszu emerytalnego w procencie PKB

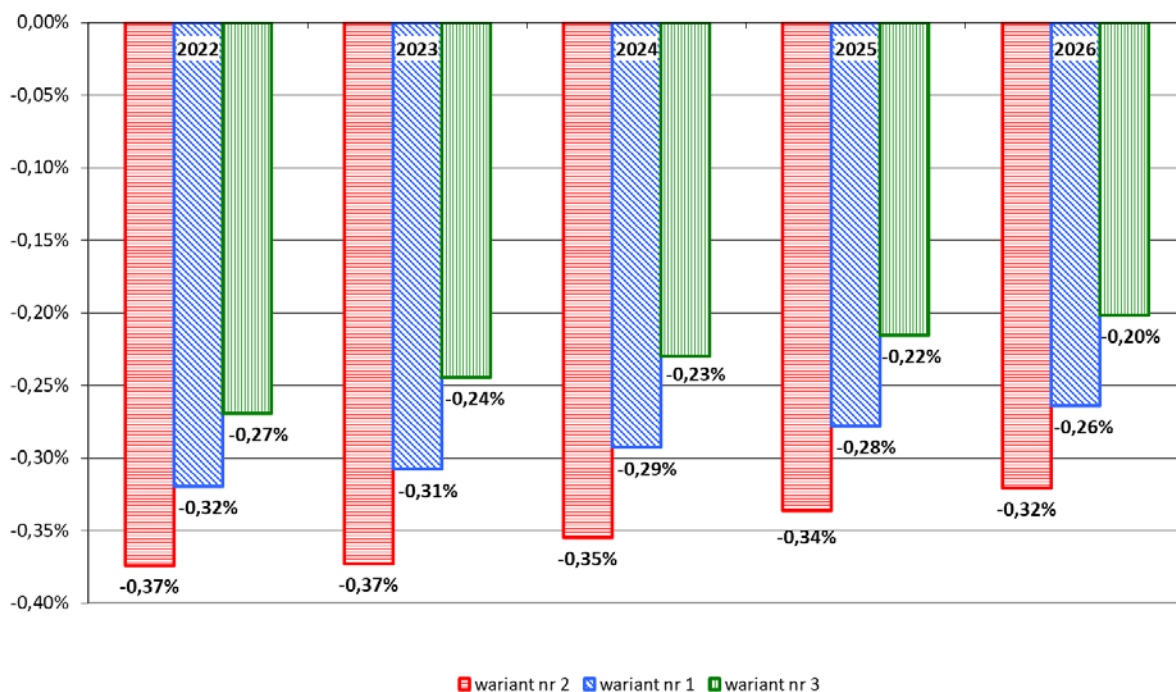
Wykres 3c. Saldo roczne funduszu rentowego w procencie PKB

Wykres 3d. Saldo roczne funduszu wypadkowego w procentach PKB

Wykres 3e. Saldo roczne funduszu chorobowego w procentach PKB

Dodatek A – Analiza wrażliwości

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała silne zróżnicowanie wpływu, jaki na wyniki modelu wywierają zmiany poszczególnych parametrów. Obok parametrów, których nawet bardzo małe odchylenia powodują istotne zmiany wyników (na przykład wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia), istnieją parametry o marginalnym wpływie na ostateczny wynik generowanej prognozy. Na podstawie zamieszczonych poniżej tabel A.1 i A.2 można prześledzić fluktuacje wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zależności od zmian wartości najważniejszych parametrów o charakterze ekonomicznym. Liczby umieszczone w tabelach należy rozumieć jako procentowe odchylenia zdyskontowanych inflacją na 2020 r. wpływów i wydatków od odpowiednich wartości uzyskanych dla wariantu nr 1. Zdecydowaliśmy się na wartości zdyskontowane a nie nominalne, aby zapewnić porównywalność z wariantami, w których analizie podlegał wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. W tabelach zamieściliśmy również porównanie z wariantem nr 1 scenariusza przeliczonego dla prognozy demograficznej przygotowanej przez Ministerstwo Finansów w 2020 r., a więc prognozy demograficznej przy zastosowaniu której sporządziliśmy „Prognozę wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na lata 2021-2025” (Warszawa, grudzień 2020 r.). Przeprowadziliśmy także analizę wrażliwości dla wskaźnika waloryzacji emerytur i rent.

Ponieważ po stronie wpływów do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uwzględniliśmy również środki przekazywane z otwartych funduszy emerytalnych do funduszu emerytalnego w ramach „suwaka bezpieczeństwa”, zamieściliśmy dodatkowo tabelę A.1a. W tabeli A.1a przedstawiliśmy analizę wrażliwości dla wpływów bez „suwaka bezpieczeństwa”. Tabela ta dotyczy wyłącznie wpływów składkowych do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz celowej dotacji budżetowej.

**Tabela A.1. Analiza wrażliwości - wpływy FUS
(z wpływami z tytułu "suwaka bezpieczeństwa")**

zmiana względem wariantu nr 1	2022	2023	2024	2025	2026
stopa inflacji większa o 1 p.p.	0,0%	-0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,1%
stopa inflacji mniejsza o 1 p.p.	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%
stopa bezrobocia większa o 1 p.p.	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%
stopa bezrobocia mniejsza o 1 p.p.	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
realny wzrost wynagrodzeń większy o 1 p.p.	1,9%	2,9%	3,8%	4,8%	5,8%
realny wzrost wynagrodzeń mniejszy o 1 p.p.	-1,9%	-2,8%	-3,7%	-4,6%	-5,5%
ściągalność składek większa o 1 p.p.	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
ściągalność składek mniejsza o 1 p.p.	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%
realna stopa zwrotu z OFE większa o 1 p.p.	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%
realna stopa zwrotu z OFE mniejsza o 1 p.p.	0,0%	-0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,1%
wskaźniki waloryzacji świadczeń większe o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
wskaźniki waloryzacji świadczeń mniejsze o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
prognoza demograficzna MF z 2020 r.	-0,1%	-0,1%	0,0%	0,1%	0,2%

**Tabela A.1a. Analiza wrażliwości - wpływy FUS
(bez wpływów z tytułu "suwaka bezpieczeństwa")**

zmiana względem wariantu nr 1	2022	2023	2024	2025	2026
stopa inflacji większa o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
stopa inflacji mniejsza o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
stopa bezrobocia większa o 1 p.p.	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%
stopa bezrobocia mniejsza o 1 p.p.	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
realny wzrost wynagrodzeń większy o 1 p.p.	2,0%	3,0%	3,9%	5,0%	6,0%
realny wzrost wynagrodzeń mniejszy o 1 p.p.	-1,9%	-2,9%	-3,8%	-4,8%	-5,7%
ściągalność składek większa o 1 p.p.	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
ściągalność składek mniejsza o 1 p.p.	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%
realna stopa zwrotu z OFE większa o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
realna stopa zwrotu z OFE mniejsza o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
wskaźniki waloryzacji świadczeń większe o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
wskaźniki waloryzacji świadczeń mniejsze o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
prognoza demograficzna MF z 2020 r.	-0,1%	-0,1%	0,0%	0,1%	0,2%

Tabela A.2. Analiza wrażliwości - wydatki FUS

zmiana względem wariantu nr 1	2022	2023	2024	2025	2026
stopa inflacji większa o 1 p.p.	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%
stopa inflacji mniejsza o 1 p.p.	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
stopa bezrobocia większa o 1 p.p.	-0,1%	-0,2%	-0,2%	-0,2%	-0,2%
stopa bezrobocia mniejsza o 1 p.p.	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
realny wzrost wynagrodzeń większy o 1 p.p.	0,3%	0,7%	1,0%	1,4%	1,8%
realny wzrost wynagrodzeń mniejszy o 1 p.p.	-0,3%	-0,7%	-1,0%	-1,4%	-1,8%
ściągalność składek większa o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ściągalność składek mniejsza o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
realna stopa zwrotu z OFE większa o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
realna stopa zwrotu z OFE mniejsza o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
wskaźniki waloryzacji świadczeń większe o 1 p.p.	0,7%	1,5%	2,3%	3,0%	3,7%
wskaźniki waloryzacji świadczeń mniejsze o 1 p.p.	-0,7%	-1,5%	-2,2%	-2,9%	-3,6%
prognoza demograficzna MF z 2020 r.	-0,3%	-0,4%	-0,4%	-0,5%	-0,6%